

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
159/19. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2019. december 19.

A C-263/18. sz. ügyben hozott ítélet
Nederlands Uitgeversverbond és Groep Algemene Uitgevers kontra Tom
Kabinet Internet BV és társai

A használt elektronikus könyvek internetes oldalon keresztül történő értékesítése a szerző engedélyéhez kötött nyilvánossághoz közvetítésnek minősül

A 2019. december 19-én kihirdetett Nederlands Uitgeversverbond és Groep Algemene Uitgevers ítéletben (C-263/18. sz. ügy) a Bíróság nagytanácsa kimondta, hogy valamely elektronikus könyvnek a nyilvánosság számára, letöltés útján, tartós használatra történő szolgáltatása a 2001/29 irányelv értelmében vett „nyilvánossághoz közvetítés” fogalma alá tartozik.¹

A Nederlands Uitgeversverbond (a továbbiakban: NUV) és a Groep Algemene Uitgevers (a továbbiakban: GAU) a holland kiadók érdekeinek védelmét ellátó két egyesület keresetet indított a rechtbank Den Haag (hágai elsőfokú bíróság, Hollandia) előtt, amely arra irányult, hogy tiltsák meg többek között a Tom Kabinet társaság számára, hogy elektronikus könyveket az előbbi által az internetes oldalán létrehozott „olvasóklub” tagjainak rendelkezésére bocsássa, vagy e könyveket többszörözze. A NUV és a GAU arra hivatkozik, hogy e tevékenységek sértik a tagjaik ezen elektronikus könyveken fennálló szerzői jogait. Azáltal, hogy az említett olvasóklub keretében „használt” elektronikus könyveket kínál eladásra, a Tom Kabinet e könyvek engedély nélküli nyilvánossághoz közvetítését végzi. A Tom Kabinet ezzel szemben azt állítja, hogy az ilyen tevékenységek a terjesztési jog hatálya alá tartoznak, amelyre vonatkozóan a fent említett irányelv jogkimerülési szabályt ír elő, amennyiben az érintett tárgyat – a jelen esetben az elektronikus könyveket – a jogosult vagy az ő hozzájárulásával más értékesítette az Unióban. Ez a szabály azt vonja maga után, hogy a NUV és a GAU a szóban forgó elektronikus könyvek eladását követően már nem rendelkezik kizárólagos joggal azok nyilvános terjesztésének engedélyezésére vagy megtiltására.

A Bíróság megállapította, hogy az elektronikus könyv állandó használatra, letöltés útján történő szolgáltatása nem a 2001/29 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében szereplő „nyilvános terjesztés” jogának körébe, hanem az említett irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében szabályozott „nyilvánossághoz közvetítés” jogának hatálya alá tartozik, mely utóbbi vonatkozásában a jogkimerülés e cikk (3) bekezdése alapján kizárt.

E megállapítás alátámasztására a Bíróság a Szellemi Tulajdon Világszervezetének (WIPO) az említett irányelv alapjául szolgáló szerzői jogi szerződéséből, valamint ezen irányelv előkészítő munkálataiból többek között azt a következtetést vonta le, hogy az uniós jogalkotó szándéka arra irányult, hogy e jogkimerülési szabályt az olyan tárgyi formában megjelenő példányok forgalmazására tartsa fenn, mint például az anyagi hordozón tárolt könyvek. Ellenkező esetben fennáll a veszélye, hogy e jogkimerülési szabálynak az elektronikus könyvekre való alkalmazása sokkal jelentősebb hatást gyakorol a szerzői jogok jogosultjainak a műveik után járó megfelelő díjazáshoz fűződő érdekeire, mint az anyagi hordozón tárolt könyvek esetében, mivel az elektronikus könyvek dematerializált digitális formában megjelenő többszörözött példányai nem kopnak a használatnál, és ennek folytán egy esetleges használtpiacon tökéletesen helyettesítik az új példányokat.

¹ Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.).

Konkrétabban a „nyilvánossághoz közvetítés” fogalmát illetően a Bíróság rámutatott, hogy azt tágan kell értelmezni, mint amely lefed minden olyan nyilvánossághoz közvetítést, amikor a nyilvánosság nincs jelen a közvetítés kiindulópontjául szolgáló helyszínen, és ily módon a művek bármely ilyen jellegű vezetékes vagy vezeték nélküli nyilvánossághoz közvetítését, illetve továbbközvetítését. E fogalom két együttes elemet ötvöz, nevezetesen a mű közvetítésének cselekményét és e mű nyilvánossághoz közvetítését.

Ami az első elemet illeti, a 2001/29 irányelvre irányuló javaslat indokolásából kitűnik, hogy „az a meghatározó cselekmény, amely a művet a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszi, és ily módon azt a nyilvánosság számára hozzáférhető valamely internetes oldalon kínálja, amely cselekmény megelőzi a tényleges lehívásos hozzáférhetővé tétel szakaszát”, és hogy „[n]em bír jelentőséggel, hogy valamely személy ténylegesen lehívta–e az említett művet, vagy sem”. Így a Bíróság szerint azt, hogy az érintett műveket minden olyan személy számára hozzáférhetővé teszik, aki az olvasóklub internetes oldalán feliratkozik, a művek „közvetítésének” kell tekinteni, és ehhez nem szükséges, hogy az említett személy ezzel lehetőséggel úgy éljen, hogy az elektronikus könyvet az említett internetes oldalról ténylegesen lehívja.

A második elemet illetően nem csupán azt kell figyelembe venni, hogy ugyanahhoz a műhöz egyidejűleg hány személynek lehet hozzáférése, hanem azt is, hogy ahhoz közülük egymást követően hányan férhetnek hozzá. A jelen esetben, a Bíróság szerint jelentős azon személyek száma, akik az olvasóklub platformja révén egyidejűleg vagy egymást követően ugyanazon a műhöz hozzáférhetnek. Következésképpen, a kérdést előterjesztő bíróság által az összes releváns körülményre figyelemmel elvégzett vizsgálat függvényében a szóban forgó művet nyilvánossághoz közvetítettnek kell tekinteni.

Egyébiránt a Bíróság kimondta, hogy ahhoz, hogy valamely cselekmény „nyilvánossághoz közvetítésnek” minősülhessen, az szükséges, hogy a védelem alatt álló műveket az addig alkalmazottaktól eltérő, speciális technikai módon, vagy ennek hiányában egy „új nyilvánosság”, azaz egy olyan nyilvánosság részére közvetítsék, amelyet a szerzői jog jogosultjai nem vettek figyelembe, amikor művük eredeti nyilvánossághoz közvetítését engedélyezték. A jelen esetben, mivel egy elektronikus könyv hozzáférhetővé tételéhez általában olyan felhasználási engedély kapcsolódik, amely az érintett elektronikus könyvet letöltő felhasználó részére az előbbinek csak a saját berendezésén történő olvasását engedélyezi, meg kell állapítani, hogy egy olyan közvetítés, mint amelyet a Tom Kabinet végzett, olyan nyilvánosság felé irányul, amelyet a szerzői jog jogosultjai nem vettek figyelembe, és amely ennél fogva új nyilvánosságot képez.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106